

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 68.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerinti közlünk

Az ellenzék egyesülésének

a kérdése izgatja még mindig a politikai világot. Lesz-e egységes függetlenségi párt, avagy maradnak továbbra is a mostani függetlenségi pártkeretek, innen is, túl is erre kíváncsiak a politikusok, sőt a nempolitikusok is.

Mi már elmondottuk e tárgyban véleményünket még akkor, amikor felszínre került a fuzió kérdése. Véleményünk változtatására ma sincsen okunk, amikor pedig már olyan erővel verik a vasat az egyesülésre.

Nagyon örvendénk, ha egy számbelileg is nagy és hatalmas függetlenségi pártba tömörülhetnek azok, akik ma három vagy négy különböző pártban is szétszórtan vannak. Azonban ma még nem látnók örömmel a most tervehetett fuziót, a mostani függetlenségi egyesülését. Mert nem tudnók remélni ettől a fuzionált párttól azt a munkát és azt az eredményt, amelyet egy ilyen párttól komoly és becsületes gondolkozással joggal remélnünk kellene. Most még ez a fuzionált párt lehetne — nagy, de nem lenne — hatalmas és semmiképpen se lehetne olyan, mely az igazi magyar nemzet érzelmi és elvi közösségének megtudna felelni.

Eppen a közelmúlt politikai eseményei tisztára bemutatták a nemzet előtt úgy az egyik, mint a másik pártot. A függetlenségi pártokat, azoknak az embereit, embereinek az elveit és érzelmeit is. Amint a jelenben ismerjük őket, a jövőt illetőleg se csalódhatnánk bennök. Amik a közelmúltban voltak s amilyenek ma, csak olyanok lehetnek a közeljövőben is.

De éppen ez ismerésünk folytán mondhatjuk, hogy ma még nem időszerű ez az egyesülés, s kívánhatjuk, hogy várjunk még ezzel a fuzióval.

A mai ellenzéki pártoknak nemcsak a választójog terén van ma egy közös programja, hanem az őket még szorosabban összekapcsoló programjuk a — becsületes politika és ebben a becsületes kormányrendszer helyreállítása, szemben azzal a gyalázatos, korrupt rendszerrel, melyet a mai kormány és pártja teremtett és fenntart. E részben az ellenzéki pártok között bizonyára meg is van az elvi és érzelmi közösség.

A továbbiakban azonban — hiába tagadják — sok még az az ellentét az ellenzék egyes pártjai s ezek emberei között, úgy az elvek, mint az érzelmeik terén, melyek így külső összekapcsolódásban még csak zavarólag se hatnak, de már az egyesülésben kellemtlenségeket s újra szétválást okozhatnának.

Idő kell még a fuzió megérleléséhez. Még több tapasztalás és jól megfontolt s a gondolkodásoknak és érzelmeknek teljes átférfordása: az összes függetlenségi pártiak között e gondolkodásoknak és érzelmeknek teljesen egyformává s közössé válása.

Nem lehet azt egyik függetlenségi pártnak se rovására írni, hogy ma még nem tartunk itt. Liberális és radikális szempontból van még nagy különbség a különböző ellenzéki pártok különböző emberei között. Ezek a szempontok itt is, amott is — jóhiszeműek, de éppen ezért van reményük arra, hogy ha ma még nem tartunk együtt, egygyé egy táborban lehetünk a jövőben. Ma még vannak függetlenségi pártok, akik ma még *Justi* Gyula nemes és liberális radikalizmussáig nem tudnak elérni, ezeknek a *Justi* Gyula programjához való eljutását is azonban gyors érleléssel segíti elő éppen ez a korszak, amelyben most élünk.

Addig várjunk, akkor majd egyesülhetünk. Addig lehetünk — amint ma vagyunk — érzelmileg erős fegyverbarátságban s a cselekvés terén is éppen olyan sikerrel küzdő egy táborban. Ha zászlóink egyes színei nem egyeznek is, valamennyiünk zászlóján tisztán láthatjuk a most is összefogó és összetartó közös színt, a mai rendszer ellen való közös programot! *kp.*

Leszerelünk . . .

Hazajönnek a tartalékosok. ---
Elrendelték a hazabocsátásukat.

Több mint félesztendeje, hogy ezer és ezer kenyérkeresőt, fiút, apát, testvért szólítottak be katonákhoz, kik lábhoz tett fegyverrel vigyáztak lent a Balkánon arra, hogy baj ne történjék.

Szomorú, keserves napok voltak ezek, mert hiszen a behívottak legtöbbször szegény, kétkézi munkás ember, akik elagott édesanyját, fiatal gyermekes anyákat, támaszra, gyámoltóra szoruló testvéreket és rokonokat hagytak itt a legnagyobb bizonytalanságban.

Most, hogy a külpolitika borongós, vészfeljes fellegekkel terhelt ege dereng, közel van a nap, amikor itt a szabadulás órája, amikor a kivételes tényleges szolgálatra behívott tartalékosok letehetik a fegyvert és haza jöhetnek szeretteik meleg fészkebe.

Beavatott helyről tudjuk, hogy a szabadságolás csak napok kérdése, maguk a tiszték biztatják az elkeseredett, övéikért aggodó tartalé-

kosokat, hogy csak türelem, hamarosan megszabadulnak, minden nap várhatják a leszerelési parancsot.

A legközelebbi napokban megkezdik a déli határon lévő tartalékosok elbocsátását. Ma Bécsben közös miniszteri tanácskozás lesz, amelyen meg fogják állapítani a tartalékosok elbocsátásának időpontját. Egészen bizonyosra vehető, hogy a tartalékosok elbocsátása már e hét végén meg fog kezdődni.

Az illetékes hadtestparancsnokok megkapták az utasításokat, a tartalékosoknak miként való elbocsátására. A hadügyminisztérium emez utasításai következtében legközelebb az egész vonalon megkezdődik a tartalékosok szabadságolása.

Az osztrák képviselőházban már be is jelentette az osztrák miniszterelnök ezen öröndetes tényét. Stürgkh gróf miniszterelnök ma megjelent a képviselőház elnöknél, Szylveszter dr.-nál és közölte vele, hogy holnap az ülés elején közléseket fog tenni a politikai helyzetről, a melyekben a legnagyobb részletességgel fogja fejtegetni az utóbbi idő eseményeit.

Stürgkh gróf történetileg fogja vádolni a monarchia megtartását a Balkán válság folyamán és közölni fogja azt is, hogy elrendelték a déli határon összegyűjtött tartalékosok rögtönös elbocsátását.

Az osztrák képviselőház házszabályai szerint a kormány padjairól elhangzott eme kijelentésekhez vita nem kapcsolódhatik.

Nagyon természetes, hogy azon a vidéken, ahová katonáinkat rendelték, csak keskenyvágyú vonattájak vannak. Minthogy a helyi forgalom lebonyolítása elé nehézségeket gördíteni nem lehet, az óriási emberanyagot elszállítása hosszabb időt fog igényelni.

Egy havi közigazgatás.

Az alispán havi jelentése.

Csanádvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg *Morvaj* István alispán elnöklésével május havi rendes ülését.

A közigazgatási bizottságnak mai ülése miben sem különbözött a többi közigazgatási bizottsági ülésektől. Vita ezen sem volt semmi, hanem egyszerűen tudomásul vették a szokásos havi előadmányokat. Ezek között elsősorban az alispánét, melyből a következőket emeljük ki:

A belügyminisztérium leküldötte a vármegyének 1913. évre szóló költségvetését, amelyen több törlést esz-

közölt, mint a mennyit a vármegye anyagi helyzete kívánatosá tenné. Egyes rovatok hitelét a legutóbbi 3 év kiadásainak átlaga szerint állapította meg, holott nagyon sok cikknél mutatkozik azóta is jelentékeny ár-emelkedés, úgy hogy a költségvetési egyensúlyt csak a legnagyobb takarékoság szem előtt tartásával lehet csupán fenntartani. Különösen jelentékeny az emelkedés a napidíjak és utiköltségek rovatainál, aminek oka az, hogy az utóállításoknál eljáró hatósági közeg ellátási költségét a háztartási alap tartozik fedezni, holott ez előtt az eljárás költsége a felek között osztott föl.

A minisztérium 4000 koronát folyósított a nyugdíjalap 1911. évi hiányának fedezésére. 2500 koronát Nagybánhegyes közlegelő ártézi kutjának furási költségére, 102 korona 80 fillért az 1913. évi választói névjegyzék leírás díjában. Jóváhagyta a csanád-apácai Ujhelyi féle földek eladása tárgyában hozott törvényhatósági bizottsági határozatot, jóváhagyta a jegyzői nyugdíjalap 1913. évi kiadásainak fedezésére háromnegyed százelek m. pótdó megfizetését. A közművelődési alap 1913. évi jövedelmének felosztását tárgyzó közleg. kizittsági határozatot.

A m. kir. földművelésügyi minisztérium 16000 koronát adományozott a nagymajlái ovoida céljaira, 900 koronát a kunágotai közlegelő feljavítására, egyben engedélyt adott 40 hold fölterésére. Úgyancsak 100 koronát adományozott Magyarcsanak közlegelő javítására.

Makóvárosát érintően megsemmisítette a magánosok által vágott, azonban közfogyasztásra szánt sertések vágatási díja tárgyában hozott alsófoku határozatot s ezen vágásokra nézve elrendelte a közvágóhid kötelező használatát.

A m. kir. kereskedelmi minisztérium engedélyezte, hogy Makóváros területén baromfiüzlelőktől vásárolt baromfinak kereskedők által munkaszüneti napon legyenek elszállíthatók, engedélyezte továbbá a közkórház melletti korcsolyapályaterület kizajátítását.

Sajnálattal emlékezett meg az alispán arról, hogy a folyó évi rendkívüli és zavaros külpolitikai állapotok miatt behívott póttartalékosok részére megszavazott segélyek folyóvá tétele még mindig késik. Hivatalában mindig több és több a jelentkező, akik a családfenntartó behívása folytán elmaradt kereset okozta bajok miatt panaszkodnak és segélyért folyamodnak. Ideig-óráig lehet időleges segélyekkel enyhíteni a felmerülő panaszokon, kétségtelen azonban, hogy ha valahol indokolt a támogatás gyors eszközése, úgy a jelzett okok miatt érdekelt feleknél indokolt az.

Makóváros tejpiacának elhelyezése tárgyában kelt megyebizottsági határozat ellen többen fellebezést adtak be, ugyszintén fellebbezéssel támadták meg a megyebizottság azon határozatát is amelyel Makóváros területére a magyar fajú tenyészbakákat engedélyezte.

Ujabb gyermekhalál Sajtényban.

Gyilkolt az anyai gondatlanság.

Sajtény község lakosságát újabb gyermektragédia tartja izgalomban. Ezúttal az anyai gondatlanság okozta egy kis másfél éves fiúcska halálát. A szegény gyermek a kut körül játszott, felkapaszkodott a kut kávjára s belezuhant a kutba. Sikoltására kisetelt az anyja, aki segítségére sietett, de hiába, gyermekét nem tudta megmenteni. A gyermektragédiáról következőket jelentti tudósítónk:

Tancza György sajtényi földmives felesége tegnap a kut körül foglaltoskodott. Ott settenkedett körülötte másfél éves fiúcskájá is. Az anyja valami dolgot végzendő a konyhába ment, fiúcskáját azonban elfelejtette magával vinni, vagy biztos helyen elhelyezni.

A kis fiúcska a kut kávjára körül játszadozott, majd felkapaszkodott s belenézett a mélységbe. Elszédült. A csöppség belezuhant a kutba. Rémes jaj kiáltással hívta segítségül édesanyját, ki rögtön kisetelt a konyhából. A kétségbeesett anyja elsörnyedve látta fia szerencsétlenségét, de nem habozott sokat, létrát ragadott s leereszkedett a kutba. Felhozta gyermekét, aki még élt egy pár percig, de aztán eszméletét veszítve, kiszüvedett.

A szerencsétlen asszony, kinek egyetlen fiúcskája így szörnyű módon pusztult el, majd megőrül fájdalomában, alig lehet elhuzni fiúcskájá holtteste mellől.

A szerencsétlenség ügyében a szülők ellen gondatlanság miatt megindult az eljárás.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár Május 15 Csütörtök Róm. kath. De la S. János Protestáns Zsófia Gör kath. 2 Május N. Atan. h. Nap kél 4 óra 25 perckor, nyugszik 7 óra 23 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható: Az időjárásban lényeges változás nem várható. Sürgönyprognózis: változás nem várható Délhőmérséklet! 17.3 C.

Csanádmegye adóbeszolgáltatása. Tokody Viktor pénzügyigazgató ma délelőtti terjedelmes jelentést terjesztett elő Csanádmegye közigazgatási bizottsága ülésén, mely szerint egyik adónemből több, másikkól kevesebb folyt be, mint az elmúlt év hasonló szakában. Így egyenes állami adóban az elmúlt hónapban befolyt 50258 korona, a múlt év április havában pedig 25393 korona, tehát itt 24865 korona az emelkedés. Hasonlóképpen emelkedés mutatkozik a hadmentességi díjak befizetésénél is, mert a múlt év április havában befolyt 1757 korona, az előző évben pedig 906 korona, így az emelkedés itt 851 korona. Visszaesés mutatkozik azonban a fogyasztási és italadónál, mert ez év április havában befolyt 342682 korona, a múlt évben 950723 korona, így itt a visszaesés 608041 korona. A többi adónemnél kisebb-nagyobb a visszaesés, vagyis olyan, melynek fontosabb közgazdasági jelentősége nincs.

— Eljegyzés, Gróff Vilma Arankát Gróff Gyula nagyszentmiklósi bankigazgató bájos és nagyműveltségű leányát eljegyezte Dr. Móry Pál budapesti orvos, egyetemi tanársegéd.

— Anyakönyvi hírek. Házasságra jelentkeztek. Sirokmán János Király Etelel. Elhaltak Igaz Mihály 68 éves, Boros Anna 7 éves, Csikós Viktória Özv. Kabók Imréné 59 éves, Pap Zsuzsanna Özv. Nagy Istvánné 75 éves Váci János 58 éves korában.

— Időjárás Meteor szerint a kiadóbb csapadék 16-ika körül várható s 20-ikát követőleg pedig ismét inkább a szárazabb jelleg. 23-ika hűvös vagy szeles jellegű időt hoz. Május vége szeles jelleggel fog záródni, amidőn ez alkalommal alacsonyabb hőmérséklet is érvényesülhet. Május hó változása: napjai: 13—16—20—23 23—31 ikére esnek. Junius havának változása: napjai: 1—2—4—10—11—18—20—25—26—29—30-ra esnek. Junius eleje meleg, száraz, 10-ike körül csapadékos, 20. körül zivataros vagy viharos, amikor jégesők is valószínűek. Vége meleg száraz jelleggel. Tehát elég kedvező időjárással.

— A munkásházak között nem szabad italmérést engedélyezni. A munkásházak építésének támogatásáról szóló törvény elrendeli, hogy az ily munkásházak létesítésére kijelölt vagy már felhasznált területén a törvényben megjelölt időtartam alatt italmérési engedélyt kiadni nem szabad. Fnnélfogva a pénzügyminiszter a belügyminiszterrel egyetértéssel utasította a királyi pénzügyigazgatóságokat, hogy a szóban lévő területekre netalan korlátlan vagy korlátolt kimérési engedélyekért folyamodó feleket kérelmükkel minden esetben kivétel nélkül utasítsák el, meghagyván alantás közegeinek, hogy már az ily kérelmekre vonatkozó folyamodványok letárgyalásánál teendő javaslatok megszerkesztésénél ügyeljenek arra, hogy az italmérési engedélyek kiadását gátló eme körülmény mindenkor tudomására hozassék a pénzügyigazgatóságoknak. Mint-hogy az említett törvény kifejezetten csak italmérési engedélyek kiadását tiltja, annak nincs akadály, hogy a gazdasági munkásházak létesítésére szolgáló területekre a valódi szükséghez képest esetleg kismértékbeni elárúsítási engedélyek kiadassanak; ily engedélyek kiadását azonban a pénzügyminiszter magának tartotta fenn.

— Meghívó. Nyugalmozott tanító-társaimat úgy Makóról, mint a vidékről, tisztelettel kérem, hogy nyugdíj igényünk emelése érdekében tartandó értekezleten e hó 17-én, szombaton délután három órakor a makói izraelita hitközség jegyzői irodájában megjelenni sziveskedjenek. Purjen Mór.

— Tanítók gyűlése Sajtényban. Az aradvidéki tanítók egy csoportja ma gyűlést tartott Sajtényban, melyen Iván-Sebesan Anna tanítónő igen értékes gyakorlati tanítást mutatott be a tanítóknak. A gyakorlati tanítás azért volt értékes, mert nagy sikerrel mutatta be a kiváló tanítónő, hogy magyar tanítónő nemzetiségi iskolában mily szép eredményt érhet el cél tudatos s fáradságot nem ismerő munkával, melyet a magyarság szeretete hat át.

— A József kir. Herceg Szanatórium Egyesület makói fiókja e hó 17-én, szombaton 5 órakor tartja alakuló gyűlését a vármegegyház nagytermében, melyre a központból Pethő Attila titkár fog leérkezni. Mindazokat, akik a taggyűjtő ivatek szivesek voltak aláírni — és azokat is, akikhez a

taggyűjtő iv eddig ugyan nem jutott el, de érdeklődnek e nemes emberbaráti ügy iránt és hajlandók az egyesületbe belépni — tisztelettel ez uton hívja meg az elnökség: Hervay Istvánné és Kayser Lajos.

— Elvesztett bérletjegy. Földes Margit névre kiállított aradcsanádi vasútra szóló bérletjegy elvesztett. Megtaláló kéri a kiadóhivatalba beszolgáltatni.

— A fagyos szentek — jól viselkedtek. Pongrác, Szervác és Bonifác mesterekkel ez uttal meg lehetünk elégedve, mert kitűnően viselték magukat, egyáltalán nem rakoncátlankodtak, hűvös, téli széllel se kellemetlenkedtek, ugyanarra, hogy a májusi fagy veszedelmének lehetősége már eszünkbe se jut. Pedig nagyon aggódtunk, hogy a második tél után, amely ugy is sok reménységet elhervasztott, a fagyos szentek mesterkedései lönkreterezik a gazdaközönség sok-sok reménységét is. Hála a gondviselésnek, ezen a félelmen — ugylát-szik — könnyűszerrel átesünk. A fagyos szentek ma olyan barátságosak, mintha soha hűvűket se hallotta volna a gazda, reggeltől késő délutánig enyhe tavaszi nap árasztott jótékony meleget, a hidegnek, fagnak még éjjel se volt semmi nyoma se. Az ország gazdaközönsége hátalait szívvvel gondol a veszedelmes szentekre s egészen bizonyos, hogy — ha élők volnának — ma ők lennének Magyarország — a legnépszerűbb emberek.

— Legfinomabb, elszakíthatatlan, francia „Mimi“ férfi gummi-óvszer 1 tucat 2 korona 50 fillér, 2 tucat 4 korona 50 fillér, 3 tucat 6 korona. Porto 30 fillér.

„Hez“, Budapest, VIII. Losonci utca 13. Diszkrét szétküldés.

— Ujjé a ligetbe nagyszerű! E helyen megnyit Makón a legmodernebbül berendezett nyári mulatóhely Érdeky József Barcsay-utcai házának a cétra berendezett tágas udvarán, naponkint friss csapolású sör, homoki és hegyi borok. Mindennap elsőrendű cigányzenekar játszik, minden pénteken halesztély. Házhoz hordva jégbehűtött szalon sör 1 üveg 36 fillér. Kiűnő betonirozott tekepályám a mélyen tisztelt vendégeim rendelkezésére áll.

A „mama“ meg az „édes anyá.“

Makói életkép.

A gyermeki szeretet különös megnyilvánulását, a megszokásból kialakult érzések nem éppen ritka, de mégis szép megnyilatkozását van hivatva bemutatni, az alábbi egészen rövid kis történet:

Dura Istvánné makói asszony, mióta megnyit a szegedi állami gyermekmenhely, nevelés céljából 8 gyermeket hozott ki. Egyik hosszabb, másik rövidebb ideig élvezte Duráné-nak, ennek a szegény asszonynak, különös szívjóságát, kis tuzással szólva: anyai szeretetét. Csak most a tavaszi sorozás alkalmával maradt bent katonának a 21 éves Józsi, kit ő 12 éves koráig nevelt. Megsíratta ő is, meg az ura is a katonává lett fiút. De ez így szokás minálunk. A szülők megsíratták katonának besorozott gyermekeiket.

Dura Istvánné azonban a legnagyobb szeretettel csüggött a kis Vince Annán, kit három hónapos korában hozott ki a menhelyből és mostanig, jobban mondva 9 éves koráig nevelt. Mar azt hitte, hogy ezt a gyermeket senki el nem viszi tőle, ezért megtette a szükséges lépéseket az örökbe fogadásra. Egyszer azonban irást hozott a kisbíró. Csak pár sor volt az egész, de elég volt arra, hogy Duráékát gyászba borítsa. Annyit tartalmazott az irás, hogy Annát a budapesti árvaszék kiadta az anyának: Vince Sándorné budapesti mosónőnek.

Duráék itt megmozgattak mindent követ, hogy a szeretett gyermektől meg ne kelljen válniok. Nem használt semmi. Március havában megjelent ebéd után egy pleurózus kalapu, bár kórges kezű munkás asszony Duráéknál és azt mondta, hogy ő a mama, az Anci mamája.

— Nem vagyok én Anci, én — Annuska vagyok, aztán meg nincs is nekem mamám, csak édes anyám. Mamájuk csak a Grünberger gyerekeknek van itt a szomszédába — csevegett a kis leány.

A pesti mosóné egy napot töltött Duráéknál, de karhatalmat kellett igénybe venni, hogy gyermekét elvihesse, hiszen a gyermek sem akart menni. Március 8-án mégis elvitte Vincéné Budapestre gyermekét. Azóta siralomház lett a Duráék háza.

Pár nappal ezelőtt Duránéhoz levelet hozott a posta. Korához illő irással Annuska írta. Ez volt a levélben:

Édes anyám!

Már beteg is voltam mióta a mama elhozott, nem olyan jó itt semmi, mint Makón édes anyáméknál. Az enniváló sem olyan. Itt szafalá-dét eszünk, mely nem olyan jó, mint az a nyári kolbász, mit édesanyámék csináltak. És itt hárman alszunk egy ágyban. Pincében van a szobánk. Az ágy meg az ablak mellett van és Laci mindig lerántja rólam az ágyterítőt és ilyenkor úgy fázom, mert a mamáéknál nincs paplan. Most már a mama se bánja, ha vissza megyek Makóra, csak küldjön uti költséget. Kezeit csókolja Annuska.

Mihelyt Duráné megkapta a levelet, 40 koronát tett a postára és sürgette a gyermek lehozatalát. A kis leányt a „mama“ hozta le Szegedre. Idáig élébe ment Duráné az „édes anyá“. Szegeden átvette Duráné a mamától minden áron válni akaró gyermeket, kit most már nem vesznek el az édes anyától, mert megindult az árvaszéknél is a hivatalos eljárás, hol már minden kész arra, hogy örökbe adják a kis Annust annak, kihez szíve minden szála köti: az „édes anyának.“

Játékból -- gyilkosság.

Tragédia az erdőör házában.

Pünkösöd másodnapján, hétfőn délután megrázó tragédia történt a Csála erdőben, Török Károly erdőör lakásán. A borzalmas esetenek egy négy éves kisfiu esett áldozatul. A hat éves bátyja lőtte le az ártatlan kis teremést, apja szolgálati fegyverével, melylyel a gyerekek játszottak.

A pécskai csendőrség hallgatta ki a szülőket a megrázó tragédia részleteiről, amelyek a következők: Török Károly erdőör hétfőn délután az ebéd végeztével kerülőútra készült fel. Fegyverét megtöltötte s már a vállára is akasztotta, amikor eszébe jutott, hogy még valami elintézni való dolga van. A töltött fegyvert lefektette az asztalra és kiment az udvarra. A szobában két kisfia, a hat éves Károly és a négy-

éves Józsi maradtak. A nagyobbik fiúnak az asztalon heverő fegyveren akadt meg a tekintete Leemelte az asztalról a nehéz fegyvert. Előbb a vállára akasztotta és körül masírozott a szobában. Aztán nagy erőlködés árán a vállához emelte és jókedvűen mondta a kis öcsésének:

- Most vigyázz Józsi, mert löni fogok.

Ebben a pillanatban a fegyver eldőrdült. A négyéves kis Józsi sikoltva esett össze és elborította a vér. A durranásra rémülten szaladt elő Török Károly és a felesége. A szerencsétlen asszony, aki rajongott a kis Józsiért, ájtultan borult a földön fetrengő kisfiura, aki merő vér volt és szólni sem tudott. Pár pillanat múlva megmerevedett.

A pécskai csendőrség beszállította a halottat az alsótemető halottaskamrájába. Az orvos megállapította, hogy a sörétek a tüdejét fúrták át a kisfiúnak.

A szerencsétlen anya, aki rajongásig szerette tragikus véget ért gyermekét, súlyos beteg lett a tragédia hatása alatt. Attól tartanak a hozzátartozói, hogy a megrázó eset megzavarja az elméjét. Hiába próbálják vigasztalni, nyugtatgatni. Folyton siraja a szerencsétlen kis gyermekét.

A csendőrség pedig megindította a vizsgálatot annak megállapítása céljából, hogy a szülőket terhel-e gondatlanság a végzetes szerencsétlenségben.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Csütörtökön, május 15-én délután fél négy órai kezdettel ifjúsági előadás *A fősvény*. Molière vigjátéka. Este 8 órakor rendes helyarákkal bérletszűnetben itt először *A sarkantyú*, színmű.

Pénteken, május 16-án páros bérletben itt harmadszor *Cigányprimás*, operett.

Szombaton, május 17-én páratlan bérletben itt először *Egy éj Párisban*, operett.

A sarkantyú bemutatója. Gábor Andor és Liptay Imre kiváló színművét, a Sarkantyút csütörtökön mutatja be a társulat. A darabban többek között Nádasynéknak van olyan szerepe, mely joggal nevezhető kabinet alakításnak. Az előadás páratlan bérletben kerül színpadra.

Egy éj Párisban. A „Cigányprimás” óriási sikere után egy másik rendkívül nagy sikerű és fényes kiállítású operettet mutat be szintársulatunk e héten szombaton és vasárnap este. A gyönyörű muzsikájú és rendkívül mulatságos szövegű operett címe „Egy éj Párisban” (Vera Violetta), melyet Európa összes előkelőbb operett színházai még most is állandóan műsoron tartanak. Nálunk Budapesten több mint 200 előadást ért meg a darab, melynek kiállítás is elsőrangú látványosság számba megy. Az „Egy éj Párisban” női főszerepeit Peterdi Etelka, Molnár Janka, Nádasyné és Falk Erzsébet játsszák és már ez a névsor is igazolja, hogy nagyszabású előkelő operett estében lesz részünk. A férfiak közül Káldor Dezső, Nagy

Dezső, Komlós Vilmos és Fenyő Aladár játszanak vezető szerepeket, míg a Begovics testvérek szintén fellépnek az operettben. — Közönségünk körében óriási az érdeklődés az „Egy éj Párisban” bemutatója iránt, melynek zenéjét Eysler Ödön a híres német zeneszerző írta. Ezen előadásra jegyeket már lehet előre váltani.

Az első ifjúsági előadás. Csütörtök délután klasszikus előadás lesz a színházban. Molière örökbecsű vigjátéka a „Fősvény” kerül színpadra. A nagyszerű előadás igazán kultüresemény városunkban s nagyon örvendenénk, ha a főgimnázium és a polgári leányiskola növendékeit ott látnók a színházba ezen az előadáson, amelyen igazán sokat tanulhatnak. Molière ismernék meg jobban, mint száz irodalomtörténeti órában. Megelevenedne előttük a nagy, halhatatlan vigjátékíró csodás művészetek. A kiűnő előadás azonban nemcsak az ifjúságnak szól, hanem Makó város közönsége azon rétegeinek, akik a szép és nemes művészetek s az irodalom nagyszerűségei iránt érzékkel bírnak. — A csütörtöki klasszikus előadás pontban 4 órakor veszi kezdetét.

A makói piacról.

Változatlanul lanya a gabonapiac.

A gyönyörű szép időjárás, igen kedvező a mezőgazdaságra s a gabonapiac helyzete igen csak az után igazodik, hogy milyenek a terméskilátások. Igaz, hogy még a kalászhányástól is nagyon messze vagyunk s általában addig, míg a buzaszem a magtárba nincs, sok baja eshetik, mégis kedvezőnek ítélik a terméskilátásokat s ehhez képest a buza ára piacról-piacra csökken.

A mai piacon a buza métermázsájáért 20 korona 40 fillért fizettek. Budapesten 22 koronába került ma a buza métermázsája.

A kukorica ára is mérséklődött, míg a múlt hetekben 16 koronáért is csak alig lehetett Makón kukoricát kapni, addig a mai piacon nagyon szívesen odaadták 16 koronáért a kukorica métermázsáját, sőt a piac vége felé még 15 korona 60 fillérért is lehetett kukoricát kapni. — Budapesten ma szintén 16 koronába került a kukorica métermázsája.

IRODALOM.

Stendhal: San Francesco a Ripaz Stendhal-nak, a francia irodalom egyik legnagyobb alakjának, az elbeszélés majdnem utólérhetetlen mestérének, eddig csak egy regénye, az ismert „Vörös és fekete” jelent meg magyar fordításban. Híres elbeszélései közül eddig semmi sem jelent meg magyarul. Most a Gömöri Jenő szerkesztésében megjelenő Modern

Könyvtár híres elbeszélései közül három legszebbet bemutatja a magyar olvasóközönségnek. A három hosszabb elbeszélés címe: „San Francesco”, a Ripa”, Vannini „A láda és a kísértet”. A becses kötet fordítását Moly Tamás, az ismert író és műfordító végezte stílusosan és vervevel. A kötet az Athenaeum kiadása és ára 60 fillér.

Szilágyi Géza: Ez Pest! Szilágyi Gézának, a kiváló poétának és írónak „Ez Pest!” címen érdekes új könyve jelent meg a Gömöri Jenő szerkesztésében megjelenő Modern Könyvtár egyik legújabb számaként. Ebben az új könyvében Pestnek, ennek a sokat ósárolt, de azért nagyon szeretett városnak mutat tükröt, bemutatja a mai Budapest érdekes, furcsa és speciális alakjait és merész, őszinte hangon nyúl bele abba az erkölcsi darázsfésszekbe, amely a mai Budapesten elterpeszkedik. A kortörténelmi szempontból is becses könyv fejezeteinek címei: „Pesti figurák”, „Tavaszzal és nyáron”, „Árnyék” A Honti Nándor szép borítékklapjával ellátott könyv a Modern Könyvtár 287-288 ik száma. Az Athenaeum kiadása. Ara 40 fillér.

Ujdonság! Ujdonság!
Csodaréztrombita

Bárki egy-óra alatt meg tanulhat rajta bármilyen nótát játszani. A „Csoda réztrombita” rendkívül erős, vastagsárgaréz-ből van készítve, könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép tartós billentyűkkel ellátva. Ara tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal csak 6 kor.

Wagner „Hangszer Király” országszerte elismert elsőrendű hangszer áruháza, Budapest, József-0-0-0-0 körút. 0-0-0 0-0 Fényképes hangszerárjegyzék ingyen. — Óvás; Figyelem a pontos címre és házszámra

Minden független érzelmi ember „Makói Független Ujság”-ot olvas és követeli, ahol csak megfordul.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőhányai király és barát malátasörön kívül, újabban bevezettem a kőhányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT,
amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG
Kőhányai Polgári Serfőzde Részvény-Társaság főraktárosa.

Nincs többé gyomorfájás!

A szabadalmazott

Kakukfűkeserű

házi szer, alig párszori használat után teljesen megszüntet mindenféle — még régi gyomorbajt is. Erősít, éltet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kellemes ize miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számtalan hálaírat bizonyítja jóságát! Kapható Makón

Sándor Zsigmond

Szegedi utcai gyógytárában.

Ara: kis üveg 80 fill, nagy üveg 2 korona.

Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

Szöllőkert tulajdonosoknak

ajánlatik steierországi borovifa

szőlőkaró,

három élű, hegyes, 160 cm. hosszúságban. Ara Mezőkovácsháza állomáson 1000 drb. K. 60.—. Egész waggonrakománynál árengedmény. Megrendelhető

Jellinek Lipót

fakereskedőnél, Mezőkovácsházán.

Hirdetmény.

A református egyház gondnoksága részéről közhírré tétetik, hogy az 6- és új temetőben termelt fű folyó hó 18 án délután 2 órakor az 6-temetőben, fél 4 órakor pedig az újtemetőben árverés utján a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fog adtatni, — melyre a venni szándékozók a nevezett helyre és időben meghívotnak.

Makó, 1913. május hó 13.

Gondnokság.

Legújabb divatu, tiszta gyapjaszövetekből készült elegáns

ERDŐS PÁL ÉS TÁRSA

Gyermekruhákban különleges nagy választék. Különbőféle munkásruhák, munkásköpeuyek. Figyelmes kiszolgálás. Olcsó szabott árak.

férfi- és fiu öltönyök és tavaszi double felöltők óriási választékban nagy ruhaáruházában Makón, Fő-tér, az iparbank palotájában.

„Sanitas” szanatorium

fizikai-dietikai gyógyintézet és üdülőotthon Versecen (Délmagyarorsz.)

Vezető orvos: Méhes Lajos dr.

Az intézet külföldi minta szerint ujonnan épült és modernül be van rendezve.

Egyéni gyógykezelés Lahman dr. rendszere szerint. Fény-, lég- és napfürdők, vizikurák, gyógygymnasztika, massage, villamos alkalmazások, gyógyszeres fürdők, különleges diéták és szálló kurák.

A „Sanitas” gyógyintézetben felvételtnek úgy üdülésre szorulóknak, mint idült betegségekben szenvedők és fertőző betegségekben szenvedők, elmebetegnek azonban felvételt nem nyernek.

A „Sanitas” gyógyintézetbeni kezelés különösen a következő betegségeknek van javalva:

Mindenféle idegbajok, a légző szervek bántalmái, szív és vérkeringési bajok, emésztő szervek, vese-, hólyag és húgycső betegségek, sápkór és vérszegénység, köszvény és csúsz, csont és ízületi bajok, malária, ugyszintén a különféle női betegségeknek.

Az intézet a hegyek alján fekszik, a parkban légkunyókkal bir és egész éven át nyitva van.

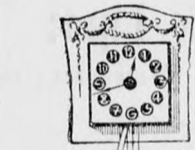
Mérsékelt árak. Főidény májustól-októberig.

Prospektus ingyen.

ÚJ ÓRÁS ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsém Makó város és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy közvetlen a színház mellett

órás üzletei nyitottam.

Ezzel kapcsolatosan a legtökéletesebben felszerelt JAVÍTÓ MŰHELYT rendeztem be, ahol minden e szakmába vágó munkát elfogadok és azokat jóállás mellett lelkiismeretesen és jutányosan eszközölöm.

Mindennemű új órákat pontosan kiszabályozva jóállás mellett olcsón árusítok. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel
BUGYI JÓZSEF órás.

ÉRTESÍTÉS! Saját termésű fehér és siller xx xx xx xx xx

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű
TÖRKÖLY és SZILVA pálinkát, édes italokat és erős RUMOT teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. BARANYAI JÁNOS,
Szegedi-utca.

Parfumerie „HEZ” illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára Nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Losonczy-utca 13.

Reklámunk óriási eredménye.

Ujabb reklámra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembeszökőbb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fillér (19 darab)

- 1 darab üvegtégely francia arc- és kézfinomító,
- 1 drb. francia szappan (bármely illatban),
- 1 üveg francia parfüm (bármely illatban),
- 1 üveg francia brillantín (bármely illatban),
- 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír,
- 1 csomag dr. Heider-féle fogpor,
- 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel),
- 1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor,
- 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz,
- 10 drb. szekrény és ruhaillatosító (francia Sachet-lap),

Összesen 19 darab 2 korona 50 fillért,

Szállítások naponta eszközöltenek. Szétküldés: biztos postakézbesítés érdekében, vagy utánvét mellett, minek költsége 84 fillér vagy a pénz előleges beküldése ellenében, amely esetben a 2 korona 50 fillérről vételárhoz 72 fillér csatolandó. Csomagolási költséget nem számítunk.

Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőnk kívánságra ingyenes bérmentve küldjük.

Szép elsőrendű zöld here-széna

és tehénnek való széna kisebb és nagyobb mennyiségben kapható
Iritz Sámuel özv. cégnél.

TAVASZI UJDONSÁGOK MEGÉRKEZTEK!

A LEGDIVATOSABB

hosszu és rövid női felöltők (Raglások) a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig

óriási választékban!!

Mint üzletünk különlegességét ajánljuk nagy raktárunkat tavaszi kosztümökben, nemkülönben pongyolák, külön blousok és aljakban fel-
!!!! sőszoknyákban !!!!

A legszebb tavaszi és nyári női kalap ujdonságok Nagy választéku női fehérenemű raktár. Gyászkalapok, bluzok, pongyolák, kosztümök, aljak állandóan nagy választékban.

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában Makón, Fő tér Otthon-kávéház mellett.

JÓ ÉS OLCSÓ BOR

kisebb és nagyobb mértékben
KEDVEZŐ ÁRBAN

!! IRITZ SÁMUEL özv. cégnél kapható !!

Nyomatott a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett műintézetében Makón.